

5.1.2010

לכבוד: גב' מרב אברהמי
מרכזת בכירה בתחום האוניברסיטאות
מל"ג

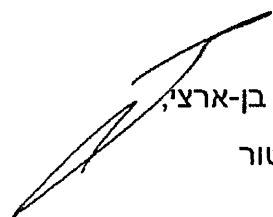
שלום רב,

הנדון: מעקב אחר ביצוע החלטת מל"ג בנוגע לדו"ח הוועדה להערכת הלימודים

בהיסטוריה – מכתבך מיום 25.10.2009

מצורפת בזה תשובת החוגים למכתבך שבנידון. כפי שתראי, החוג לתולדות ישראל הגיש תשובה מפורטת למדי לחוות הדעת של המומחה, אשר הועברה לעיונו. רוב הערות המומחה התייחסו לחוג זה. החוג להיסטוריה כללית נדרש להתייחס רק ל"שיפור באיכות ההוראה" – ובעיקר במובן 'ביקור בכיתות' ו'התחשבות בהוראה לצורך קידום'. החוג התייחס בקצרה לסוגיית הביקור בכיתות. ברצוני להוסיף כי באופן כללי מייחסת האוניברסיטה משקל רב להוראה בעת שיקולי הקידום ובעיקר באשר לקביעות. נערך ביקור דיקן בכיתה, נבחנים משובי סטודנטים, וועדת המינויים נדרשת לנושא בכובד ראש ולעיתים אף מתנה מימוש קביעות בהשתלמויות לשיפור ההוראה הנעשות ע"י 'היחידה לקידום ההוראה' בלשכת הרקטור.

בברכה,

יוסי בן-ארצי,
רקטור

העתקים:

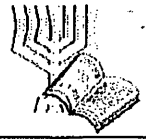
נשיא

דיקן הפקולטה למדעי הרוח

מזכיר אקדמי

ראש החוג להיסטוריה של עם ישראל

ראש החוג להיסטוריה כללית

יום ו' יז כסלו תשי"ע 04/12/2009

לכבוד
מרב אברהמי
מרכזת בכירה בתחום האוניברסיטאות
המועצה להשכלה גבוהה

שלום רב,

הנדון: תשובה למכתב בדבר דו"ח הועדה להערכת הלימודים בהיסטוריה של עם ישראל

באוניברסיטת חיפה

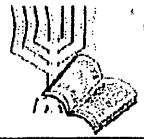
מכתבך מיום ז' חשון תשי"ע 25/10/2009 מכיל שורת הערות על תגובת החוג להמלצות הועדה בדבר שיפור תכניות הלימוד וההוראה. ההערות הובאו לידיעתם של חברי מועצת החוג המצומצמת (המורים הבכירים) ונדונו בקפידה בועדת ההוראה החוגית. להלן תגובותיהם של שני הפורומים שצוינו לעיל:

א. לימודי ה-ב.א.

- א.1. לא מתקיים קורס מתודולוגי משותף לחוגים ההיסטוריים. כל המורים דווחו על כך שהם מקצים מקום נרחב למתודולוגיה במסגרת הקורסים שלהם.
- א.2. אין קורס המתמקד בהקניית מיומנויות כתיבה וכתובה היסטורית. רוב המרצים דווחו על הכללת פריטים באנגלית בביבליוגרפיה החובה הניתנת על ידם.
- א.3. ההחלטה לשיתוף פעולה התקבלה והיא מיושמת.

ב. לימודי ה-מ.א.

- ב.1. מתקיים קורס מתודולוגי מיוחד לתלמידי מ.א. עם תזה.
- ב.2. בשל מחסור בתקנים אין אפשרות לקיים מערכת של קורסים נפרדים לתלמידים במסלול עם תזה. אולם, יש השקעה עצומה בהדרכה אישית של תלמידים אלה. יצוין כי המורים מקדישים לכך שעות רבות ואינם מקבלים (ואף אינם מבקשים), כל תמורה.
- ב.3. מספר השעות המכסימאלי שלומד סטודנט ביום בשנת הלימודים הראשונה הוא עשר, ובשנת הלימודים השנייה הוא שמונה. לא ניתן להגביל את מספר השעות בשנה הראשונה לשמונה משום שרוב הסטודנטים לתואר זה הנם מורים המלמדים בבתי ספר, ולימודיהם באוניברסיטה מתקיימים אחת לשבוע.

ב.4. ההמלצה לצמצם את מספר המורים מן החוץ לטובת מורים תקינים לא בוצעה, ואין כל אפשרות לבצעה ללא תוספת משאבים, (קרי תקנים).

ב.5. בחוג פועלת ועדת הוראה, הממלאת היטב את תפקידה: מציעה מידי פעם שינויים בתכניות הלימודים ומפקחת על איכות ההוראה על ידי ביקורים בכיתות וסיוע למורים חלשים. כל המורים כותבים סילבוסים מפורטים. להלן דוגמאות.

בסיפא של מכתב זה ברצוני להוסיף מספר שורות שעניינן סדר היום המיוחד של החוג לתולדות ישראל באוניברסיטת חיפה.

מורי חוג זה, נרתמים מזה שני עשורים למשימה לאומית ראשונה במעלה: העמקת הידע ההיסטורי ופיתוח מיומנויות הקריאה הביקורתית בספרות ההיסטוריוגרפית ובמקורות היהדות, בקרב המורים להיסטוריה וליהדות בבתי הספר העל יסודיים.

תכניות ה-מ.א. ללא תזה שפיתח החוג בתולדות ישראל, באזרחות, בספרות חז"ל ובמחשבת ישראל היו והן אבן שואבת לציבור עצום של מורים מחיפה ומצפון הארץ. תלמידים לא מעטים הנרשמים לתכניות אלה עוברים במהלך הלימודים למ.א. מחקרי, ואחדים מהם אף ממשיכים בלימודים לקראת תואר דוקטור. אולם, גם מקבלי ה-מ.א. הלא מחקרי הופכים בזכות שתי שנות הלימוד למורים טובים משהיו. מורי החוג רואים את עצמם מחויבים למפעל חשוב זה חרף עומס ההוראה והטיפול, הפרטני לעתים, בסטודנטים המוטל עליהם בגינו, וסבורים ששומה על הועדה להביאו בחשבון בבואה להעריך את איכות הלימודים בחוג.

בברכה,

פרופ' שולמית ולר
ראש החוג לתולדות ישראל
אוניברסיטת חיפה

26 דצמבר 2009

שלום רב,

**הנידון: תגובה למכתב של המועצה להשכלה גבוהה מתאריך 25 אוקטובר
2009 בנוגע לדו"ח הועדה להערכת הלימודים בחוג להיסטוריה כללית**

על פי המכתב של מל"ג רוב המלצות הועדה באו על תיקונן. הנקודה היחידה שצוינה כדורשת שיפור התייחסה לאיכויות ההוראה. להלן תגובתנו: ביקורת איכות ההוראה באמצעות ביקור בכיתות שמורה לאוניברסיטה ואיננה מטופלת ברמת החוג. איכות ההוראה בהחלט משמשת גורם בדיונים לקראת העלאה בדרגה, אך, כאמור, הביקור בכיתות לא נעשה על ידי חברי החוג. לפני העלאה בדרגה ראש החוג מתייחס לנושא איכות ההוראה בטופס מיוחד, בהתבססו על סקרי שביעות רצון של התלמידים. כמו כן, מורים שאיכות הוראתם דורשת שיפור מתבקשים להשתתף בסדנה/אות לשיפור ההוראה.

בכבוד רב ובברכה,
חיה שלום
פרופסור חיה שפייד-מקוב
ראש החוג להיסטוריה כללית